

mr. ing. Iaira Boissevain
advocaat praktisch dierenrecht en
docent Universiteit Utrecht

dr. Paul Overgaauw
dierenarts-microbioloog, divisie
veterinaire volksgezondheid,
faculteit diergeneeskunde,
Universiteit Utrecht

DOOR AANVALLEN TE REGISTREREN, KUNNEN ARTSEN BIJDAGEN AAN EEN VERBOD

Vechthond gevaar voor volksgezondheid

Vechthonden zijn gefokt om zonder provocatie aan te vallen en te doden. Dit doen ze niet omdat ze mishandeld zijn of verkeerd opgevoed. Aanvallen en doden zit in hun DNA, net zoals een bordercollie schapen drijft en een husky de slee trekt. Een pleidooi voor een verbod.

In Nederland vinden we aanvallen door vechthonden blijkbaar niet de moeite om bij te houden.¹ Het gebrek aan deze cijfers wordt vervolgens stelselmatig gebruikt als argument om dan maar geen maatregelen te hoeven nemen tegen vechthonden. Wat klopt hier niet? Ten eerste kun je je afvragen hoe hard deze cijfers voor de Nederlandse situatie nodig zijn. We weten immers ook niet tot op de komma nauwkeurig hoeveel mensen er gewond raken door gebruik van de telefoon of WhatsApp in het verkeer. Toch verbiedt de wetgever dat, wordt er fors gehandhaafd en worden zwaardere straffen geëist. Niet omdat de whatsappers zichzelf schade toebrengen, maar vooral omdat andere verkeersdeelnemers eronder kunnen lijden. Ten tweede zijn die cijfers er wel, alleen blijkbaar niet in Nederland. Meerdere medische peerreviewed publicaties, uit vooral de VS, laten zien dat pitbulls, rottweilers en een aantal aanverwante rassen de meest ernstige slachtoffers maken.² Een studie van Golinko e.a. wijst uit dat pitbulls hierin een onevenredig aandeel hebben.³ Rapportages van verschillende chirurgisch specialisten, onder wie oog-

chirurgen, gezichtschirurgen en kinderchirurgen, bevestigen dit.⁴⁻⁶ Professor Billmire (Division of Craniofacial and Pediatric Plastic Surgery, Cincinnati Children's Hospital Medical Center) vindt op basis van zijn dertig jaar ervaring een pitbull vergelijkbaar met het in huis hebben van een geladen wapen op de koffietafel. Hij vraagt zich af hoeveel kinderen nog gewond moeten raken voordat dit ras wordt verboden.⁷

Registreren

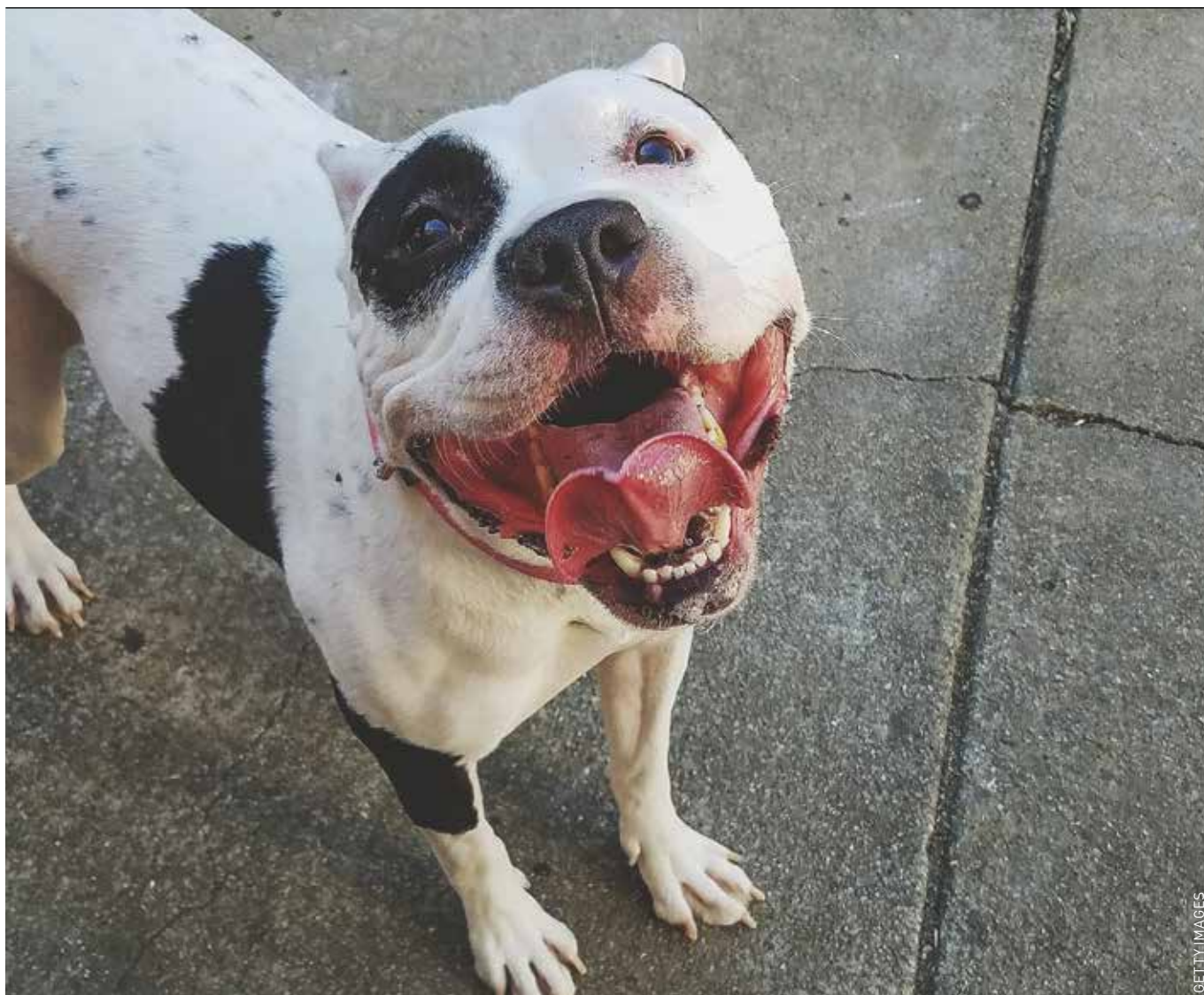
Wij hebben in de eerste vier maanden van 2017 mediaberichten over ernstige aanvallen door honden bijgehouden. Deze lijst is verre van volledig, want internetzoeken op mediaberichten levert natuurlijk beperkingen op: taal, zoekmachine, zoektermen, vermelding in media en meer. Desondanks konden we wereldwijd 363 aanvallen in vier maanden tijd registreren, waarvan gemiddeld wekelijks één in Nederland.⁸ Inbegrepen zijn ook aanvallen op andere dieren – vooral honden, katten en paarden – die daardoor ernstig gewond raken en vaak bezwijken. Voor een eigenaar is dit een zwaar traumatische ervaring die veel leed veroorzaakt, om over het dierenleed maar te zwijgen. Onlangs vielen in het buitenland in één week maar liefst zes doden door vechthonden: vier kinderen en twee volwassenen. Dit haalde het Nederlandse nieuws niet. Wel in het Nederlandse nieuws verschenen een pup die werd doodgebeten door een misplaatste asielvechthond, een door een american bulldog aangevallen postbezorger en een rottweiler die zijn eigen baas een slagaderbloeding bezorgde.⁹

Bijtincidenten

Hoe komt het dat in Nederland deze cijfers ontbreken?

- De politie of een andere (medische) instantie houdt de cijfers niet bij. Aanvallen door vechthonden op andere dieren al helemaal niet. Terwijl dit ook vaak medeoorzaak is van menselijke gewonden, want eigenaren die proberen hun eigen dier te beschermen en/of de vechthond los te trekken, raken vaak zelf gewond.

Een pitbull is vergelijkbaar met een geladen wapen op de koffietafel

GETTY IMAGES

Plastisch chirurg professor Billmire vraagt zich af hoeveel kinderen er nog gewond moeten raken voordat de pitbull wordt verboden.

- Cijfers van aangevallen en doodgebeten dieren zijn blijkbaar niet interessant. De politie neemt aangiften vrijwel nooit op.
- Voor zover we cijfers bijhouden, doen we dat onder de algemene noemer 'hondenbeten'. Daarmee wordt het gaatje-door-chagrijnige-chihuahua op dezelfde manier meegeteld als afgerukte ledematen en verminkte gezichten.
- Omdat gaatjes in vingers vaker voorkomen, wordt daaruit de conclusie getrokken dat vechthonden niet gevaarlijk zijn of nauwelijks een rol spelen bij bijtincidenten. Dit is echter een ernstige denkfout. Mensen vallen vaker van hun fiets dan dat ze in aanraking komen met een stiletto of handgranaat. Van je fiets vallen kan bij extreme pech ook dodelijk zijn. Toch is de conclusie 'fietsen zijn gevaarlijker dan granaten' niet juist.

Geen verbod

Vorig jaar zomer haalden in ons land twee zwaargewonde kinderen het nieuws. Eén in Amsterdam door een pitbull die het asiel had 'goedgekeurd' en bij de burens had ondergebracht, de andere in Drenthe door een aantal rottweilers van de (fokkerij van de) buurvrouw. Tegen vechthondaanvallen kan niemand zichzelf, de kinderen (en de dieren) beschermen. Vechthonden zijn niet te ontlopen, ze zijn overal. De letterlijk misplaatste exemplaren uit het asiel lopen gewoon los in het bos, het park en op het schoolplein. Omdat er geen verbod is, kan iedereen die dat wil ook de meest agressieve vechthonden in het buitenland kopen om er hier verder mee te fokken en daar goed aan te verdienen. Maatregelen helpen niet; muilkorven gaan af (als ze al worden gedragen), lijnen 'breken', deuren staan toevallig net open en in schuttingen en hekken zit altijd wel een opening.

Er is geen verbod op vechthonden, de eerder geldende Regeling Agressieve Dieren (deze was overigens alleen gericht op een nauw omschreven 'pitbull') is met ingang van 1 januari 2009 opgeheven. Deze regeling stamde uit de jaren negentig, nadat enkele kleuters achter elkaar waren gedood door pitbulls. Zelfs zonder wetenschappelijke basis blijkt al uit de pers dat de aanvallen na het opheffen van het verbod in aantal en ernst toenemen.

Bijdrage artsen

Artsen zouden een bijdrage kunnen leveren door aanvallen door honden met ernstig letsel veel beter bij te houden en te publiceren. En als we dat niet willen, waarom nemen we dan de buitenlandse cijfers niet serieus? Als het aantal gewonden en doden in pretparken zo hoog zou zijn, zouden hier voor de Efteling zeer strenge regels gelden. Sterker, als pretparken dit aantal gewonden en doden zouden hebben, zouden ze moeten sluiten. Recentelijk werd bij een ernstig ongeluk de attractie direct gesloten.

De samenleving maakt ook nog eens behoorlijke kosten. Niet alleen de ziektekosten van een humaan slachtoffer en psychische schade, maar ook de kosten van politie-inzet, ambulance, gemeentelijk onderzoek, juridische procedures, inbeslagname, gedragstesten en meer. Die kosten betaalt de belastingbetaler.

Vechthonden zijn daarbij geen eigen keuze van het slachtoffer. Waarom beschermt de overheid burgers tegen meeroken en tegen dronken chauffeurs? Omdat we niet willen dat hun gezondheid wordt benadeeld of zelfs hun leven wordt afgenomen door anderen die onverantwoord handelen.

Gaat u zwemmen in een baai waar haaien zijn? Haaien doden tien mensen per jaar. Vechthonden een veelvoud daarvan. Het is daarom tijd om een keer maatregelen te nemen, en snel ook! Geen gehoorzaamheidskursusje, dat demissionair staatssecretaris Van Dam nu verplicht gaat stellen voor eigenaren van vechthonden zonder stamboom, maar echte maatregelen. Het is tijd om het aantal ernstig gewonden te verminderen en doden te voorkómen. Slachtoffers en chirurgen hebben hun conclusies al getrokken: het is tijd voor een goed en definitief verbod op vechthonden.⁷ Waar blijft de Nederlands-medische stem? ■

contact

boissevain@bvdv.nl
cc: redactie@medischcontact.nl

Geen belangenverstrengeling gemeld door de auteurs.

web

Een incidentenoverzicht en de voetnoten bij dit artikel vindt u onder dit artikel op medischcontact.nl/artikelen.

VELDWERK

DE NEUROCHIRURG

CARMEN VLEGGERT-LANKAMP
is werkzaam in het LUMC

Ode aan de ok-verpleegkundige

We hebben haar net naar haar laatste rustplaats gebracht. Onze lieve, trouwe ok-zuster. Het was druk op de uitvaart. Het voltallige neuroteam was er, en nog veel meer mensen van de ok. Met zijn allen samengekomen om haar uitgeleide te doen.

De saamhorigheid op die uitvaart kenmerkt de sfeer in een goed geolied ok-team. Een team waarin we elkaars taken kennen en respecteren en waarin we op elkaar kunnen vertrouwen. Ook belangrijk is dat we weet hebben van elkaars nukken en grillen. En dat we weten hoe de ander het graag geregeld wil hebben.

Uitspraken als 'je moet me niet geven wat ik vraag, maar wat ik nodig heb' zijn nog lang niet uit de oude doos. Ook de aantekeningen in het protocol 'Vleggeert

wil Skyradio aan, bij (...) absoluut geen Sky, wel 3FM' zijn nuttig. Als je aan het opereren bent, is het heerlijk om 'flow' te hebben; om je hand uit te steken, blik

LEKKER ONZE EIGEN
NEUROMENSEN.
BEHALVE NU DAN
ONZE LIEVE EMILIE

gericht op het ok-veld, en te krijgen wat je nodig hebt, bijna zonder dat je erom vraagt. Of beter nog, iets te krijgen waarvan je denkt: o ja, ook handig. Een goede samenwerking tussen instrumenterende en operateur geeft zo ontzettend veel kwaliteit. Dat is met geen parameter te meten, en toch bepaalt het de uitkomst in heel belangrijke mate.

Ok-managers hebben in het verleden eens geëxperimenteerd met 'iedereen moet alles kunnen, handig voor de dienst'. Dat betekende dat de neurozuster ogen moest doen en de kno-zuster bij ons aan tafel stond. Iedereen ongelukkig. Geen flow. Gelukkig is alles weer bij het oude. Personeel dat weet dat ik graag de korte Adson heb en een hoog bankje. Dat weet dat het even lastig is als ik stop met zingen en babbelen. Lekker onze eigen neuromensen. Behalve nu dan onze lieve Emilie. We zullen je missen.